

Kulturdepartementet

postmottak@kud.dep.no

FORBRUKERRÅDET

Saksbehandler:
TN

Vår dato:
09.06.2011

Vår referanse:
11/2011

Deres dato:
02.03.2011

Deres referanse:
2009/02713 ME/ME3 HHO:elt

Høring - "TV, mangfold og valgfrihet" - Rapport fra arbeidsgruppen som har vurdert ulike tiltak som kan sikre økt mangfold og valgfrihet for TV-seerne

Forbrukerrådet viser til arbeidsgruppens rapport om TV, mangfold og valgfrihet, og gir med dette våre innspill for det videre arbeidet med de problemstillinger og utfordringer arbeidsgruppen peker på. Forbrukerrådet har vært fast representert i arbeidsgruppen, og står ved de vurderinger og konklusjoner vi har gitt uttrykk for. Samtidig er det enkelte punkter og foreslåtte tiltak Forbrukerrådet ønsker å knytte nærmere kommentarer til.

Forbrukerrådet ønsker generelt å peke på at blant annet arbeidsgruppens konklusjonen om ikke å foreslå konkrete lovforslag for å åpne opp i f. eks. kanalpakkene, er bygget på visse forutsetninger. Det er fortsatt en prioritert arbeidsoppgave for Forbrukerrådet å jobbe for at vilkårene og valgmulighetene for norske forbrukere i dette markedet skal bli bedre enn de er i dag. Dersom de faktiske forutsetningene ikke slår til, og/eller de foreslåtte tiltak ikke avstedkommer de endringer arbeidsgruppen skisserer, vil lovgivning igjen måtte vurderes som nødvendig virkemiddel.

Forbrukerrådet vil gå gjennom de forskjellige tiltakspunktene som er foreslått av arbeidsgruppen, og knytte kommentarer til enkeltpunkter der vi ønsker å utdype. Samtidig viser vi til arbeidsgruppens diskusjoner og konklusjoner til de enkelte punkter, og Forbrukerrådets synspunkter der de avviker fra arbeidsgruppen ellers.

Forbrukerrådet har tatt utgangspunkt i tiltaksoversikten i rapporten:

- Øke forbrukernes kunnskap om TV-markedet ved å opprette en "TV-portal".
- Styrke forbrukerrettigheter: Utrede etablering av en klagenemnd for TV-markedet (TVnemnd)
- Motvirke "innelåsing" av forbrukerne og fremme kundemobiliteten i markedet ved at aktørene i markedet tar initiativ til å utrede forutsetningene for og eventuell innføring av en felles åpen standard for formidling av TV-signaler over Internett
- At myndighetene legger til rette for og stimulerer økt utbygging av høykapasitetsnett, blant annet ved å sikre langsiktige og forutsigbare rammevilkår.
- Følge utviklingen i TV-markedet: Gjennomføre forbrukerundersøkelser (første gang før utgangen av 2012) og å etablere en permanent partssammensatt gruppe som har som oppgave å følge utviklingen i TV-markedet.

Øke forbrukernes kunnskap om TV-markedet ved å opprette en "TV-portal".

Forbrukerrådet anser markedsportaler som gode forbrukerpolitisk virkemiddel, samtidig som de er godt egnet til å fremstille kompliserte markeder på en god, oversiktlig og sammenlignbar måte.

Med markedsportaler menes dynamiske, digitale verktøy hvor forbrukere hjelpes til å velge produkt og leverandør ut fra tydelige egenskaper ved alternative produkter i markedet. Slike dynamiske verktøy gjør det enklere å være forbruker, og øker forbrukermakten i markeder som kan være preget av asymmetrisk informasjon og ubalanse mellom forbrukerne og leverandører.

Digital teknologi gjør det mulig å innhente store mengder produktinformasjon og sammenstille den på en slik måte at forbrukeren før kjøps situasjonen får økt innsikt i sine valgmuligheter. Bruk av digital teknologi har dessuten en betydelig fordel i at den innebærer lave prosesserings- og distribusjonskostnader for informasjon som er riktig og gyldig i kjøpsøyeblikket (oppdatert). Markedsportaler vurderes derfor som et kostnadseffektivt verktøy for å skape beslutningsstøtte for forbrukerne i en kjøps situasjon.

Ofte vil det være vanskelig, og i praksis umulig, for den individuelle forbruker å skaffe seg full oversikt over tilbudet i et marked. På den annen side oversvømmes man av informasjon, særlig om man regner med mengden av markedsføring og reklame. Den enkelte forbrukers begrensede kapasitet når det gjelder informasjonsbehandling er derfor en viktig premis når man betrakter hvordan et marked fungerer. Det er på denne bakgrunn informasjon blir viktig som forbrukerpolitisk virkemiddel.

En offentlig markedsportal bør i størst mulig grad bidra til at den enkelte forbruker får perfekt informasjon om de alternativene som er tilgjengelig i et marked. Med perfekt informasjon menes både at egenskapene ved hvert mulig produktvalg gjøres synlig, slik at forbrukeren forholder seg til et mest mulig gjennomsluttet marked, samt at informasjonen forbrukeren mottar er korrekt og gyldig i kjøpsøyeblikket. Tre dimensjoner bør ligge til grunn; at informasjonen er korrekt, fullstendig og løpende oppdatert.

- Høy datakvalitet: skal inneholde alle forutsetninger og forbehold.
- Korrekt og oppdatert informasjon.
- Fullstendighet: En portal bør i størst mulig grad gjenspeile det totale tilbudet innenfor et marked.

Målet om at markedsportaler bør gi forbrukeren innsikt i valgmulighetene vedkommende har før kjøpsbeslutningen tas, er sentralt for at forbrukeren skal realisere størst mulige fordeler i markedet. En markedsportal skal gi forbrukeren makt og mulighet til å gjøre gode valg i et marked.

Hva skal en offentlig markedsportal gjøre for forbrukerne?

Sammenligning

En offentlig markedsportal skal skape et oversiktig totalbilde av produktene innenfor et marked, slik at forbruker kan danne seg et grundig beslutningsgrunnlag basert på pris og kvalitet. En markedsportal kan også informere om forskjellige egenskaper og kvaliteter ved et produkt. Dermed kan konkurransen øke, ikke kun på pris, men også på grunnlag av egenskapene man velger å fremheve og bruke som rangeringskriterier.

Formidle og forenkle

En markedsportal skal formidle data på en brukervennlig måte og forenkle før kjøpsøyeblikket. Den skal spare forbrukeren for en tidkrevende innhenting av en lang rekke enkeltopplysninger.

Trygghet

Informasjon presentert i en markedsportal skal være etterrettelig, slik at forbruker kan være sikker på at pris og produkt egenskaper er korrekte.

Hva skal en offentlig markedsportal gjøre med leverandørene?

Økt åpenhet rundt priser

En markedsportal skal bidra til økt åpenhet rundt priser, egenskaper ved produkter og markedsstrukturer.

Skjerpet konkurranse og disiplinering av bransje

En markedsportal skal føre til skjerpet konkurranse hos leverandørene. Større åpenhet om produkttegenskaper og priser vil føre til skjerpet konkurranse til forbrukerens beste. Videre vil den disiplinere bransjen til å tilby forbrukervennlige produkter.

Det antas at effekten av skjerpet konkurranse ved hjelp av en markedsportal vil være størst i markeder med fri prisdannelse. Teoretisk kan en også tenke seg at produkter med faste priser også kan konkurranseutsettes gjennom en markedsportal som for eksempel rangerer produkter etter kvalitetsstandarder. At en markedsportal med kvalitet som kriterium for å rangere produkter og/eller leverandører skal skape økt gjennomsiktighet, forutsetter imidlertid at det etableres og innarbeides formaliserte standardbeskrivelser av kvalitet i markedet, som både leverandører og forbrukere i utgangspunktet opplever som meningsfylte.

Forenkling

En offentlig markedsportal vil bidra til å forenkle beskrivelsen av produktene og tjenestene, og slik være et pressmiddel for å utvikle forståelige og sammenlignbare produkter for forbrukeren. Men markedsportalen er også en arena for bransjeaktørene til å presentere sine produkter ovenfor kundene på en etterrettelig og positiv måte. Markedsportalen bør derfor også ses på som en markeds plass.

Drift og eierskap

Det er i utgangspunktet naturlig at det offentlige vurderer å etablere portaler som sikrer målene ovenfor på områder hvor forbrukeren i dag gjør kjøpsbeslutninger ut fra et mangelfullt informasjonsgrunnlag.

Per i dag eksisterer det tre store offentlig finansierte markedsportaler. Det er Finansportalen.no i regi av Forbrukerrådet, Konkurransetilsynets kraftprisoversikt og Telepriser.no under Post- og teletilsynet. I tillegg har Forbrukerrådet fått i oppdrag av myndighetene å utvikle og drifte offentlig markedsportal om tannhelsetjenester.

Samlokalisering av ytterligere markedsportaler vil gi lavere kostnader totalt sett, både når det gjelder utvikling og drift. Samtidig besitter Forbrukerrådet gjennom sitt mangeårige arbeid med forbrukerportaler en sterk kompetanse på gjeldende område.

En offentlig markedsportal mister sitt eksistensgrunnlag om ikke dataene den presenterer oppleves som relevante, nøytrale og gyldige for forbruker, bransje og myndigheter. Vi viser her til Forbrukerrådets prinsipielle grunnlag for offentlige markedsportaler, nevnt ovenfor. Tre dimensjoner bør ligge til grunn; at informasjonen er både korrekt, fullstendig og løpende oppdatert.

I Forbrukerrådets eksisterende portal, Finansportalen, presenteres informasjonen under disse forutsetningene. Man kan få inntrykk av at bransjeaktørene innen tv-markedet frykter at Forbrukerrådet forleder forbrukere til å gjøre valg basert på Forbrukerrådets politikk gjennom Finansportalen. Til det er å bemerke at det fra norske finansaktører ikke er brakt på banen noen som helst tvil om nøytraliteten ved prisene og egenskapene som vises. For det første ville dette både slått bena under rådets eget prinsipielle grunnlag og for det andre ville landets finansaktører både oppdaget og langt fra godtatt det. Utvalgets medlemmer fra MTG, Altibox, RiksTV, Get, Telenor og MTV sin bekymring for grensen mellom objektiv informasjon og Forbrukerrådets politikk faller dermed på sin egen urimelighet.

Når det gjelder det praktiske aspektet som også er brakt på banen av TV-bransjen i rapporten, kan Forbrukerrådet opplyse om at Finansportalen per i dag leverer statistikk blant annet til Norges Bank og

Statistisk sentralbyrå. Alle rådata som produseres til og av Finansportalen, tilbys vederlagsfritt til alle som er interessert i åpne filformater. I tillegg tilbys Finansportalens grensesnitt som såkalte “embeddede” versjoner, slik at f. eks. redaksjoner enkelt har tilgang til rådata også i behandlet format. Leveranse av rådata fra en offentlig portal for tv-markedet vil uten hinder også kunne gjøres til andre aktører. Medietilsynet vil naturlig nok få tilgang til rådata på lik linje med andre aktører.

- Styrke forbrukerrettigheter: Utrede etablering av en klagenemnd for TV-markedet

Forbrukerrådet rettet en formell henvendelse til Post- og teletilsynet allerede i april 2010, og ba om at tilsynet gjorde de nødvendige faktiske og juridiske vurderinger for å avklare om Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon kunne utvides til også å omfatte eventuelle klager på TV-tjenester. Forbrukerrådets henvendelse har medført at tilsynet har nedsatt en egen prosjektgruppe, hvis formål er å utrede spørsmålet. På det nåværende tidspunkt har tilsynet ikke konkludert. Forbrukerrådet vil følge opp saken.

- Motvirke ”innelåsing” av forbrukerne og fremme kundemobiliteten i markedet ved at aktørene i markedet tar initiativ til å utrede forutsetningene for og eventuell innføring av en felles åpen standard for formidling av TV-signaler over Internett.

I arbeidsgruppens rapporten skrives det (s. 173) :

“De innelåsningseffekter som lukkede løsninger for mottak av TV-tjenester innebærer, både over tradisjonelle TV-nett og Internett, kan etter arbeidsgruppens oppfatning bidra til å hemme konkurransen i TV-markedet og til å begrense valgfrihet for TV-seerne i en fremtid selv med økt utvikling av teknologi og TV-tjenester.”

I en nylig publisert kommunikasjon fra den Europeiske Kommisjon¹ understrekes også verdien av standardiseringens viktighet i informasjonsøkonomien:

“Standards need to be available to assure the interoperability between devices, applications, data repositories, services and networks so that Europe can reap the full benefits of ICT. The use of standards also needs to be promoted, including by public procurement and relevant EU policies and legislation.”

Forbrukerrådet anser at initiativet om å utvikle mer standardiserte og interoperable løsninger må komme fra bransjeaktørene og at de må ha som målsetning å sikre god konkurranse, høy gjennomsiktighet og lave byttekostnader for norske forbrukere i TV-markedet.

- At myndighetene legger til rette for og stimulerer økt utbygging av høykapasitetsnett, blant annet ved å sikre langsiktige og forutsigbare rammevilkår.

Tilstrekkelig kapasitet er en forutsetning for tv på nett og dermed økt konkurranse og frigjøring fra dagens innelåsende strukturer.

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/standardization/com-2011-311_en.pdf

Post- og teletilsynets rapport fra mars² konkluderer med at det ikke er vilje å spore hos leverandørene til å følge den såkalte Swisscom-modellen. Tilsynet vil heller ikke følge dette videre opp, til tross for at modellen har en rekke egenskaper som tilsier at monopollignende situasjoner kan unngås.

Etter Forbrukerrådets syn vil det kunne ha gode samfunnsøkonomiske effekter om utlegging av infrastruktur ble bedre koordinert enn i dag, og håper tilsynet uansett jobber videre med andre modeller enn akkurat Swisscom-modellen.

Nettnøytralitet

Spørsmålet om nettnøytralitet er et av de viktigste for Forbrukerrådet når det gjelder digitale tjenester, og valgfrihet i TV-markedet.

Forbrukerrådet anser at tiden er inne for en lovregulering for å sikre nettnøytralitet. En lovregulering vil sikre at både tilsynsorgan og aktører har et klarere grunnlag å forholde seg til enn dagens retningslinjer. Samtidig vil et lovverk måtte omfatte alle aktører, ikke bare de som velger å signere. I tillegg vil en lovprosess nødvendigvis legge til rette for en bredere debatt omkring nettnøytraliteten enn spørsmålet hittil har vært tilgodesett.

Spørsmål om nettnøytralitet stilles og blir diskutert over hele verden, og er etter Forbrukerrådets syn overmodent for en bred diskusjon også i Norge/Norden. Politiske aktører på forskjellige nivåer uttrykker at sikring av nettnøytralitet er uttrykk for verdier det er viktig å forsvare:

I **Europakommisjonens** kommuniqué “The open internet and net neutrality in Europe³”, datert 19. april 2011, skrives det innledningsvis:

“The essence of net neutrality [...] concern first and foremost how best to preserve the openness of this platform and to ensure that it can continue to provide high-quality services to all and to allow innovation to flourish, while contributing to enjoyment of and respect for fundamental rights, such as freedom of expression and freedom to conduct business.”

De amerikanske senatorene Maria Cantwell og Al Franken (D) anser nettnøytralitet for å være essensielt for å promotere innovasjon, og for å beskytte næringsaktører og forbrukere, og har derfor introdusert et lovforslag⁴ for å bevare det frie og åpne internett. Franken ble i slutten av februar 2011 intervjuet av ArsTechnica i forbindelse med lovforslaget⁵:

Ars: (...)why is net neutrality really that fundamental?

Sen. Franken: Well, because if you have a few ISPs essentially running the whole show and they're charging for a fast lane, then really the information that people are going to get is going to be corporate information. People are getting more and more of their information on the Internet and this will mean that the speech will be controlled by big corporate interests. They'll be the only ones able to pay for the faster access, and that essentially will be what people get. That's why I call it the First Amendment issue of our time.

² http://www.npt.no/ikbViewer/Content/126749/Multifiber_11mars2011.pdf

³ http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommerce/doc/library/communications_reports/netneutrality/comm-19042011.pdf

⁴ http://cantwell.senate.gov/news/012511_Net_Neutrality_bill_text.pdf

⁵ <http://arstechnica.com/tech-policy/news/2011/02/ars-interviews-sen-al-franken.ars>

I Norge lover **Regjeringen** å (...) *forsvare prinsippet om nettnøytralitet på internett (...)* i Soria Moria II⁶:

Hva er nettnøytralitet?

Internett er i dag den viktigste infrastrukturen for det norske samfunn. Tilgang til internett er like viktig som tilgang til vann og elektrisitet, internett er blitt en "universal service". Nettet får stadig nye og mer omfattende anvendelsesområder. Tilgangen til båndbredde øker og vi nærmer oss en allestedsnærværende tilkoblethet.

For at internett fortsatt skal kunne spille rollen som den viktigste og mest omfattende infrastrukturen, må infrastrukturen kunne brukes fritt. Samtidig er meningene om nettnøytralitet svært sprikende. For å føre en konstruktiv debatt om temaet, kreves det god og felles forståelse for hva nettnøytralitet er og ikke er.

Spørsmål om nettnøytralitet dreier seg både om hvilke nett som omfattes, og hva som ligger i begrepet nøytralitet.

Det er prinsipielt ingen grunn til å skille mellom de forskjellige typer nettverk. Undertiden kan det for en bruker også være usikkert akkurat hvilket nett hun er på til en hver tid. I de norske retningslinjene for nettnøytralitet skilles det ikke mellom forskjellige nett, de gjelder like mye for mobile nettverk, som faste bredbåndstilkoblinger.

Det er først og fremst diskusjonene rundt nøytralitet som avstedkommer mest diskusjon. Det er bred enighet om at det ikke er mulig å oppnå 100 prosent nøytrale nettverk; en eller annen form for trafikkstyring må til for at trafikken skal flyte. Spørsmålene oppstår først når trafikkstyringen har andre formål enn de rent tekniske.

Ikke-diskriminering er et begrep som kan brukes for å presisere hva som ønskes oppnådd gjennom "nøytralitet". Ulike datastrømmer skal ikke forskjellsbehandles på urimelige grunnlag ("all bits are equal").

Eksempler på situasjoner hvor spørsmål om brudd nøytraliteten dukker opp, kan være struping/throttling (eller blokkering) av trafikktyper som peer-to-peer og web-TV, eller prioritering av enkelte innholds- eller tjenesteleverandører fremfor andre.

Det er flere måter å definere nettnøytralitet på. En definisjon, som samsvarer med manges oppfatning av internetts (tradisjonelle) virkemåte, er at et nøytralt nett er et elektronisk kommunikasjonsnett som likestiller all trafikk uavhengig av applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype, avsender- og mottakeradresse o.l. For alle praktiske formål, vil det innebære at den som sitter på en definert kapasitet, skal kunne bruke denne kapasiteten slik han ønsker.

De norske prinsippene for nettnøytralitet er formulert slik⁷:

1. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet og kvalitet.
2. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning som gir adgang til
 - å hente og levere innhold etter eget ønske
 - å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
 - å koble til utstyr og bruke programvare som ikke skader nettverket, etter eget ønske.
3. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype og hvem som er avsender eller mottaker.

⁶ http://www.regjeringen.no/upload/SMK/Vedlegg/2009/Ny_politisk_plattform_2009-2013.pdf

⁷ http://www.npt.no/ikbViewer/Content/110157/Om_nettnoytralitet_v2.pdf

Hvorfor nettnøytralitet?

Den nasjonale økonomien forutsetter et to-veis kommunikasjonsnettverk basert på en grunnleggende infrastruktur. Følgelig er det også naturlig å tenke at samfunnet må sette rammene for hvordan infrastrukturen skal utbedres, utbygges og driftes.

Tilgang til en infrastruktur med god kapasitet er kritisk for opprettelse av jobber, økonomisk vekst og teknologisk innovasjon. I tillegg gir bredbåndstilkobling enkeltpersoner mulighet for direkte demokratisk deltagelse, tilgang til kunnskap og legger til rette for utøvelse av ytringsfrihet.

Åpne nettverk har vært en grunnleggende forutsetning for det internettet vi har i dag. Det er basert på et ende-til-ende design, lagvis arkitektur, åpne standarder. På denne måten har nettet vært en viktig fasilitator for innovasjon i endene av nettverket og gitt brukerne valgfrihet og kontroll over egne online-aktiviteter. Disse forutsetningene for nettverksdesign har ført til et nøytralt internett, der det ikke finnes noen "betalt for" - hurtig linjer, eller "best effort" - trege linjer.

Bredbåndsløseleverandører har en økonomisk interesse og mulighet til å utvikle forretningsmodeller som bryter med nettnøytraliteten, f. eks. gjennom betalt prioritering. I verste fall kan dette skade økonomisk vekst, utvikling og beskyttelse av (for)brukere. Over tid frykter Forbrukerrådet fremveksten av hindre for effektiv konkurranse, brukerbeskyttelse og et fortsatt fritt og åpent internett.

Stordelen av internettets suksess skyldes det faktum at det er en åpen og lett tilgjengelig infrastruktur. Individuer eller firmaer som ønsker å tilby en tjeneste eller applikasjon møter i dag en lav terskel for å få tilgang til et enormt marked. Mye av grunnlaget for suksessene for mange av de tjenester og applikasjoner vi i dag tar for gitt, skyldes til store deler fraværet av slike barrierer.

Om de norske retningslinjene og Kommisjonens gjennomsiktighet som verktøy

De norske retningslinjene er et godt utgangspunkt, men har klare svakheter. For det første er de frivillige, og dermed er det sentrale aktører som ikke har signert. For det andre mangler en vesentlig del av et tilsyns verktøy all den tid de ikke har formelle muligheter til å gripe inn ovenfor aktører som bryter med retningslinjene. For det tredje risikerer man at det er for enkelt å endre prinsipielle regler på bakgrunn av endringer i enten teknologi eller markedet.

Eksempelvis har myndighetene lite handlingsrom dersom NetCom, som ikke har signert, sperrer for mVoIP-tjenester, som f. eks. Skype. Samtidig har tilsynsmyndighetene uansett lite makt å sette bak retningslinjene dersom en aktør skulle ønske å bryte retningslinjene.

Tilsynsmyndighetene har etter Forbrukerrådets mening også vist at de ikke fullt ut tar hensyn til ytringsfrihet og innovasjon i endene, men at de vurderer sikringen av ISP'enes inntjening og investeringer som det sentrale.

Etter ekomlovens formålsparagraf⁸ skal det legges til rette for bærekraftig konkurranse, samt stimulere til næringsutvikling og innovasjon. Dette må gjelde like mye i endene av nettverkene, som selve nettverkene. Dette vil etter Forbrukerrådets mening ikke innfris dersom f. eks. mobiloperatørene tillates å blokkere enkelte tjenester som mVoIP (telefoni over mobilt bredbånd), enten helt eller i lavpris-segmentet.

Det kan vanskelig hevdes at brukerne sikres fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester gjennom effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å tillate blokkeringen av nye tjenester.

⁸ <http://www.lovdatab.no/all/tl-20030704-083-001.html#1-1>

Fra Kommisjonen har det i lengre tid vært hevdet at et krav om gjennomsiktighet (transparency) er et godt nok reguleringsverktøy for å sikre nettnøytralitet. Forbrukerrådet er av tre grunner ikke enig i at gjennomsiktighet alene er nok for å sikre nettnøytralitet:

- For det første innebærer et slikt krav at nettnøytraliteten kan brytes.
- For det andre forutsetter gjennomsiktighet at det er konkurranse i markedet. Den konkurransen mener Forbrukerrådet ikke er god nok i dag.
- For det tredje forutsetter gjennomsiktighet at terskelen for å bytte leverandør er lav nok. Den terskelen mener Forbrukerrådet er for høy i dag.

Anerkjenne brudd

Det første punktet er selvforklarende. Det kan samtidig hevdes at et krav om gjennomsiktighet ikke tilfører forholdet mellom infrastrukturleverandør og kunde noe nytt, det er et spørsmål om både rammer for markedsføring og lojalitet i kontraktsforhold. I så måte er det en ulåst, om ikke åpen dør, som her åpnes.

Konkurranse

Forbrukerrådet stiller spørsmål ved om konkurransen i f. eks. bredbåndsmarked er god nok. I presentasjonen av sin rapport om Høykapasitetsnett fra 2010⁹, sier Post- og teletilsynet at

- Konkurransen i markedet for overføring av TV og internetttilgang fungerer bra – det er mange tilbydere av nett og tjenester
- Hele befolkningen har tilgang til minst én TV-plattform

I nevnte rapport slår PT fast at

“Håndheving av nettnøytralitet for å sikre brukerne en åpen, ikke diskriminerende internetttilgang med høy nok kapasitet til overføring av multimedietjenester er svært viktig for å sikre brukerne mulighet til å benytte de tjenestene de ønsker.”

Etter Forbrukerrådets syn gjenstår det fortsatt undersøkelser/avklaring av hvorvidt konkurransen i markedet er tilstrekkelig god, dersom man ser alle tjenester og produkter over ett, og hvor byttekostnader også hensyntas.

Bytteterskel

En stor del av brukerne har såkalte multiplay-løsninger i hjemmene. Dersom man har investert i et flertall dekodere/PVR-bokser, rutere og annet utstyr, har flere tjenester som telefon, internett og tv-abonnement hos samme leverandør, kan det oppleves som særdeles tungvint å bytte leverandør. For de som kjøper tjenester til bruk i sameier og borettslag, vil denne terskelen være ennå høyere, gitt interne og eksterne bytteprosesser.

Forbrukerombudet har i prosjektet «Forbrukerutfordringer ved koblingssalg av bredbånd, TV og telefoni» sett nærmere på de utfordringene forbrukerne står overfor ved valg av kommunikasjonstjenester og mulige løsninger på disse utfordringene. Forbrukerrådet anser punktet som tjenesteoverskridende, og særlig viktig i en digital forbrukerhverdag. Enkle valg kan ha store og langtrekkende konsekvenser, og Forbrukerrådet er glad for at ombudet har satt i gang dette prosjektet.

⁹<http://www.npt.no/ikbViewer/Content/115520/Presentasjon%20av%20rapport%20om%20høykapasitetsnett%2010%20februar%202010.pdf>

Hvordan sikre nettnøytralitet

En eller annen form for regulering er åpenbart nødvendig. De norske retningslinjene har vært et riktig sted å begynne, men har etter Forbrukerrådets oppfatning vist seg å være en for svak regulering. Dette begrunner vi i manglende tilslutning og utbredelse. Retningslinjene gir også begrensede tilsynsmuligheter. Forbrukerrådet anser at en klargjøring av prinsippene, samt bakgrunnen for disse, i tillegg til bedre tilsynsmuligheter må på plass for å sikre nettnøytralitet i Norge. Forbrukerrådet har derfor i lengre tid tatt til ordet for lovregulering.

Kommissær med ansvaret for EUs Digitale agenda, Nelly Kroes, omtaler reguleringsbehovet slik i artikkelen "The clear role of public authorities in cloud computing"¹⁰:

"(...)Because we can't simply assume that voluntary approaches like codes of conduct will do the job. Sometimes you need the sort of real teeth only public authorities have.(...)"

Forbrukerrådet anser at tiden er moden for en klarere og mindre skjønnsmessig regulering for å sikre nettnøytralitet i tiden fremover. I sin regjeringserklæring har regjeringen gitt uttrykk for at den vil forsvare prinsippet om nettnøytralitet på internett. Som første land i Europa er Nederland i ferd med å vedta bestemmelser i telekomlovgivningen som sikrer nettnøytraliteten¹¹, og Forbrukerrådet oppfordrer departementet til å ta initiativ til et lignende forslag i inneværende regjeringsperiode.

- Følge utviklingen i TV-markedet

Gitt de forutsetninger som ligger til grunn for flere av de foreslåtte tiltakene, anser Forbrukerrådet det som hensiktsmessig å opprette en permanent partssammensatt gruppe som har som oppgave å følge utviklingen i TV-markedet.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Audun Skeidsvoll
Forbrukerpolitisk direktør

Thomas Nortvedt
Fagdirektør, Digitale tjenester

¹⁰ <http://blogs.ec.europa.eu/neelie-kroes/?s=cloud>

¹¹ <https://www.bof.nl/live/wp-content/uploads/Amendement-van-het-lid-Verhoeven-c.s..pdf>